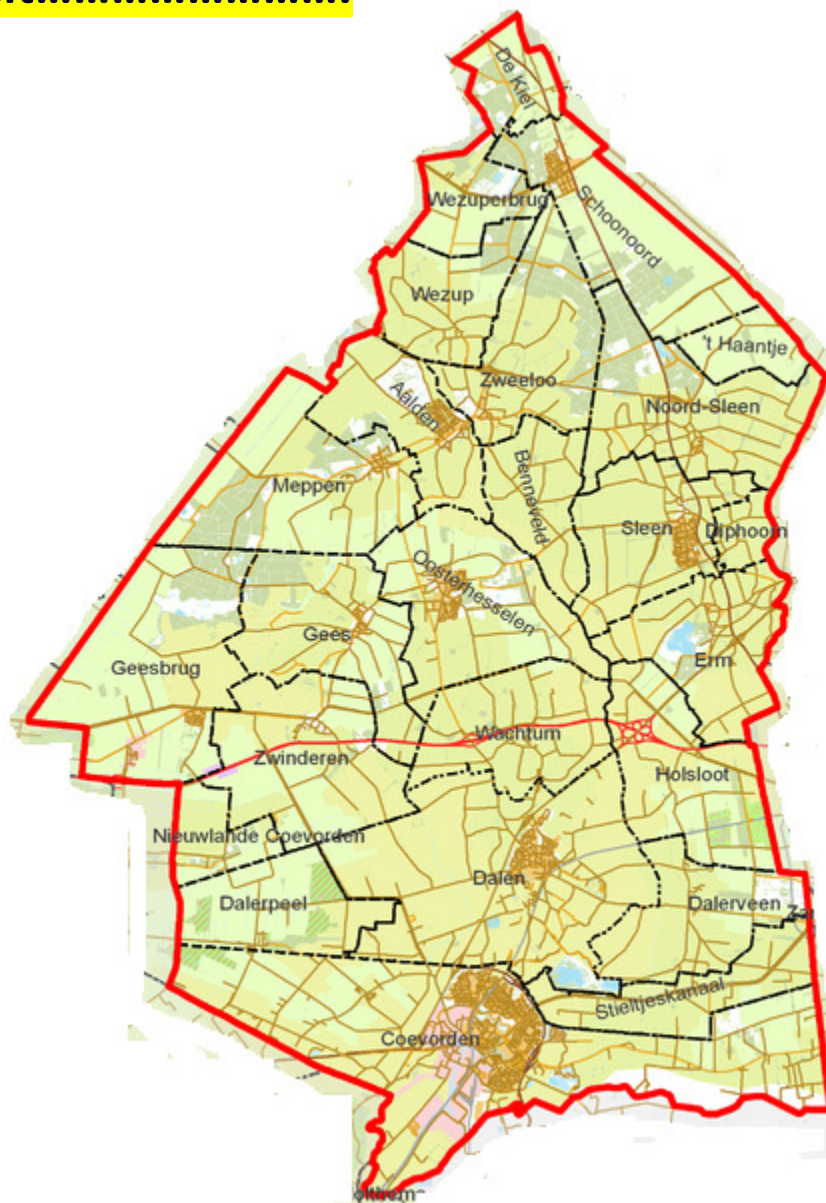

PAC (www.pac-coevorden.nl)

Elke burger telt.....

Verkiezingsprogramma 2014-2018

Inhoudsopgave	Pagina
Inleiding	3
De PAC boom	3
Historie (de aarde om onze wortels)	4
PAC: de kernwaarden (onze wortels)	7
Eerlijk en duidelijk	7
Rechtvaardig	7
Transparant	7
Zuinig	7
Respect, sociaal, zichtbaar en wederkerigheid	8
Handhavend, leefbaarheid	8
Verantwoordelijk, betrouwbaar	8
Uitgangspunten (onze stam)	9
Onafhankelijk, lokaal	9
Creatief	9
Duurzaam	9
Sociaal	10
Democratisch, Noaberschap	11
Bewust	11
Onze rol	12
Verkiezingspunten (de taken en bladeren van onze boom)	13

Inleiding

Voor u ligt het verkiezingsprogramma van het PAC met de titel “Elke burger telt”. Anders dan u misschien van ons gewend bent, nemen wij u eerst mee naar een stukje historie van waar uit de gemeente Coevorden is ontstaan.

Vanuit dit perspectief geven wij u ons kompas. Zeg maar de kernwaarden en uitgangspunten van onze partij op basis van ons historisch besef van de gemeente Coevorden. Met dit kompas kunt u lezen wat onze verkiezingspunten voor de komende bestuursperiode zijn en bepalen of wij voor u de komende jaren wat kunnen betekenen.

Om het in geheel eigen stijl te doen vergelijken wij onze historie, kernwaarden, uitgangspunten en uiteindelijk de specifieke verkiezingspunten met een boom.

Wij wensen u veel leesplezier en hopen op uw stem tijdens de gemeenteraadsverkiezingen op 19 maart 2014!

De PAC Boom

Symboliek van de boom

De Boom:

Het PAC is als een boom, begin jaren tachtig geplant en in bijna dertig jaar uitgegroeid tot een stevige, robuuste boom.

Het is een boom met geschiedenis waarbij weer en wind invloed hebben gehad op zijn groei.

Een boom die in de loop van de jaren verschillende verzorgers, mannen en vrouwen, heeft gekend die ieder op hun eigen wijze zorg hebben gedragen voor de verdere groei en ontwikkeling van deze boom.

Een boom ook die een vaste schare van bewonderaars heeft die zich prettig voelen om in de schaduw van de boom te vertoeven. Maar ook een boom die mensen wist en tot op de dag van vandaag weet te inspireren.

Een boom die door open te staan voor licht en water en soms min of meer experimentele bemesting nieuwe bladeren ontwikkelt. Soms met een vorm en omvang die je eigenlijk niet meteen verwacht.

Al met al is het een heel verrassende boom.

De aarde:

Een boom kan niet gedijen zonder aarde en zonder te weten wat er in de aarde zit.

De aarde en de grond waarop de boom leeft is oud en wordt gevormd door voedingsstoffen en mineralen die in de loop van eeuwen gevormd zijn en ontstaan door iets wat ooit was en is geweest.

Dode insecten en andere dieren, dode bladeren, takken en andere restanten. Daar denken we vaak niet over na en nemen het voor lief. Maar die zelfde dode materie geeft voedingsstoffen af waardoor planten kunnen leven en kunnen groeien. Zo ook onze boom.

Historisch “tuinman” Gerrit Kleis weet veel en gepassioneerd te vertellen over de geschiedenis van de grond waarin de boom geworteld is, waarover later meer.

De Wortels:

De wortels van de boom nemen de voedingsstoffen op die uiteindelijk bepalen hoe de boom er uit ziet, hoe het blad en de kroon er uit zien en wat de opbrengst is van de vrucht. De wortels vormen de fundamenten waarin de boom haar normen, waarden, principes en uitgangspunten bewaart.

De Bast:

De huid van de boom wordt gevormd door de bast. De bast die bescherming biedt aan de boom tegen de invloeden van buiten af. Die invloeden zijn als het weer. Soms is het weer zacht voor de boom en soms zijn er hevige stormen met regen, wind en sneeuw maar altijd is de bast er om bescherming te bieden.

De Bladeren:

De bladeren worden gevormd door het samenspel tussen aarde, wortels, de weersinvloeden en de verzorgers en zij die zich veilig voelen in de schaduw of nabijheid van de boom. De bladeren vernieuwen zich en hebben vaak de zelfde vorm en de zelfde kleur. Maar deze bijzondere boom weet ook anders gekleurde bladeren en vormen voort te brengen. Voordat het snoeimes er in gaat, spreken de verzorgers met elkaar af of het misschien de moeite waard is deze bladeren ook verder te laten groeien. De boom mag daardoor ook anders en soms verrassend zijn.

Jerry Stoker (Coevorden), mede-oprichter van het PAC en bestuursvoorzitter

Een boom staat voor veel zaken symbool. Bomen zijn ook een symbool van verbinding. Vele bomen vormen een sterk bos. Wij gaan onderstaande onderdelen met elkaar verbinden;

- verleden (historisch besef), de aarde om de wortels
- kernwaarden van het PAC, de wortels
- onze uitgangspunten, de stam en bast
- verkiezingspunten, de takken en bladeren

Historie (de aarde om onze wortels)

Neie heren hangt neie hekken (Wisseling van bestuur brengt verandering)

Gemeentelijke herindeling Zuidoosthoek Drenthe

Bij mijn archiefonderzoek is gebleken dat het oud zeer m.b.t. de gemeentelijke herindeling per 1 januari 1998, in sommige dorpen in de gemeente nog steeds aanwezig is. Het komt mij voor dat het hier gevoelens van de oorspronkelijke bevolking betreft. Haar afstandelijke opstelling betreft niet alleen de stad Coevorden maar mogelijk de vestiging van elke nieuwkomer van verre. De verantwoordelijkheid voor het ongenoegen wordt niettemin bij de stad en het gemeente bestuur gelegd, dat naar haar indruk *geen rekening houdt met de gevestigde dorpscultuur.*

De dorpen kennen een eigen, eeuwenoude historie. Dalen vanaf 1125 en Meppen, Oosterhesselen en Zwinderen en Gees zijn al van af 1200 bekend. Er is bovendien altijd een eigen bestuurlijke laag aanwezig geweest. Ook buurtschappen als Wezup, Erm, Diphoorn en Dalerveen zijn al middeleeuwse stichtingen met eigen besturende geslachten.

De stad Coevorden behoorde oorspronkelijk niet tot het dingspil Zuidenveld, maar vormde in Drenthe een aparte, bestuurlijk onafhankelijke eenheid met eigen belastingen en een rechtspraak gebaseerd op het Sallands recht. Pas aan het eind van de 18^e eeuw kreeg Coevorden een vaste plaats in de Drentse

gemeenschap. Dat de Drenten sinds de elfde eeuw vanuit Coevorden werden bestuurd, bisschoppelijke belastingen daar werden geïnd, zal wel vergeten zijn. Misschien is er een gevoel van onbehagen blijven hangen.

Herstructurering bestuurslagen

Zeven Drentse burgemeesters brachten in 1991 de herstructurering opnieuw ter sprake in Assen en dit leidde in 1993 tot de instelling van de onafhankelijke Commissie Van Splunder. Deze peilde de opvattingen binnen de raden in de betrokken gemeenten. De gemeenten stelden een aantal eisen met betrekking tot de democratische invloed van de bevolking op de voorstellen en formuleerden een aantal uitgangspunten m.b.t. het karakter van de gemeenten. Landelijk moet bij voorkeur landelijk blijven, een opvatting die werd afgewezen door GS als een oneigenlijk argument. Het ging bovendien om een tegenwicht te scheppen tegen de nieuwe gemeente Emmen, die meer dan 100.000 inwoners zou gaan tellen. Toch ging de commissie er vanuit dat gelijksoortige gemeenten bij elkaar hoorden te blijven. Sommige gemeenten gaven echter expliciet de voorkeur aan de eigen zelfstandigheid. Het verzet was zelfs landelijk groot en bij de verkiezingen van 2002 maakte Fortuyn de gemeentelijke herindelingen tot verkiezingsthema.

Discussie

De kern van het verzet is mede gelegen in het feit dat de gemeenten Zweeloo, Sleen, Oosterhesselen en Dalen in het bijzonder, zich niet begrepen voelden door GS en dat in Assen aan een verwachte democratische procedure werd voorbij gegaan, hoewel een belofte van inspraak was afgegeven aan de diverse bevolkingsgroepen. Tot 18 februari 1995 werd de bevolking in de gelegenheid gesteld haar opvattingen te laten horen bij GS (Gedeputeerde Staten van Drenthe). Van deze mogelijkheid is druk gebruik gemaakt; zo werd ook bij een informatieavond in Sleen omstandig gepleit voor de vorming van een plattelandsgemeente. Dat van de meningen van de inwoners desondanks weinig terug te vinden is, heeft eveneens kwaad bloed gezet.

De politieke partijen ter plaatse kregen te laat in de gaten dat die inspraak in begin 1995 al een gepasseerd station was en zij hebben zich daarbij neergelegd om erger te voorkomen, behalve de PvdA in Dalen die zich tot het allerlaatste raadsbesluit m.b.t. tot de herindelingen heeft verzet.

Het is overigens opvallend dat in de notulen van de raadsbijeenkomsten in Sleen, Zweeloo en Oosterhesselen slechts bij mondjesmaat van de gemeentelijke herindeling sprake is. De algemene beschouwingen van de diverse fracties zijn niet opgenomen in de raadsnotulen. Bij nadere kennisname van deze beschouwingen is gebleken dat ook in deze gemeenten een duidelijke voorkeur werd gegeven aan het vier dorpenplan, mede vanwege de sociaalgeografische afstand tot Coevorden. De oorspronkelijke bestuurslagen in gemeente en kerk werden evenals elders gerekruteerd uit de eigen, bij naam en toenaam en reputatie 'bekende' bevolking. Men vreesde nu in de toekomst te maken te krijgen met onbekende bestuurders bovendien op grotere afstand, van wie men weinig begrip verwachtte voor dorps- en in het algemeen voor plattelandspatië. Hoewel in de Daler raadsnotulen veelvuldig sprake is van de herindeling, wil dat niet zeggen dat er in de eerst genoemde dorpen weinig over gesproken werd. Uit andere bronnen wordt duidelijk dat de gemoederen danig in de weer waren met discussies en ook dat voorafgaande aan de uitvoering van de herindeling op 1 januari 1998 diverse ambtelijke commissies met elkaar hebben overlegd over de bestuurlijke consequenties van de samenvoeging, maar daarvan is in de raadsnotulen niets terug te vinden. De discussies vonden na 1 januari 1998 uiteraard een vervolg, maar die zijn hier buiten beschouwing gebleven.

In de notulen en algemene beschouwingen van de raad in de oude gemeente Coevorden vinden we evenmin veel terug van de komende herindeling. Wel wordt door enkele partijen gepleit voor een budget op de gemeentebegroting voor overleg met de buurgemeenten over deze herindeling. Het CDA spreekt in 1997 de zorg uit dat de hele herindeling een politieke zaak is waarbij gemeenteraden nauwelijks worden betrokken. De PvdA gaat in dat jaar dieper in op de problematiek van de samenvoeging van de stad en de dorpen en kernen. Ieders eigen identiteit moet behouden blijven. In de gemeente moet ruimte voor elkaar zijn. Het cultuurverschil tussen stad en dorp moet geaccepteerd worden. Concreter: Om de eigen identiteit te behouden moeten overal voorzieningen op cultuur, onderwijs en sport behouden blijven. Ook sociale voorzieningen en aanspreekpunten dienen te blijven. Voor eenvoudige handelingen moet men ook in de dorpen en kernen terecht kunnen. Ook voor bedrijfsvestingen moet een spreidingsbeleid komen.

Concrete vrees

Het meest pijnlijk moet zijn geweest het voorbijgaan door de gewestelijke bestuurders aan de opvattingen van de diverse bevolkingsgroepen. Het democratisch gehalte van de besluitvorming in Assen en de voorstellen bijvoorbeeld van de Commissie Van Splunder in de provincie Utrecht werden laag ingeschat. De verontwaardiging tegen het weinig of liever totaal ontbreken van democratisch optreden van provinciale overheden is groot geweest. In 1996 was bijvoorbeeld 98 % van de bevolking van Vleuten-De Meern tegen samenvoeging met Utrecht bij een opkomst van 83 %. Toch werd de herindeling zonder pardon in 2001 ingevoerd. Bepaald geen vertrouwenwekkende zaak van de overheid omdat daar volledig werd voorbijgegaan aan het uitgangspunt van de Commissie Van Splunder dat gelijksoortige gemeenten bij elkander hoorden te blijven. De professionalisering van het bestuur mag dan een hoog doel zijn geweest; de afstand tussen bevolking en bestuurders is er vooral door vergroot.

Historische verbanden

Daar komt bij dat van oudsher een onevenredige stedelijke invloed van Coevorden op Dalen werd gevreesd. In de 16^e en 17^e eeuw bijvoorbeeld bestond er tussen 1519 en 1649, dus een meer dan 100 jaar durend grensconflict tussen Coevorden en Dalen, dat leidde tot wederzijdse felle wraakacties. Dalen heeft ook te lijden gehad van de vestingfunctie van Coevorden; al waren de stedelingen er meteen bij om de Dalenaren bij te staan bij de grote dorpsbrand van augustus 1815 [12 boerderijen 8 schuren]. Opmerkenswaardig deze antagonie omdat een deel van de elite van Dalen in de historie ofwel uit Coevorden afkomstig was [Van Tarel] of zeer nauwe familiebanden had in de stad [Camerlingh, Bollink] en er zelfs huizen bezat. Bovendien traden rijke Wachtummer boeren [Huisingh, ten Holte] in het verleden vaak als geldschietters voor armere stedelingen. Hoewel de dorpingen zich altijd afzijdig hebben gehouden van in hun ogen 'stadse fratsen'. Desondanks kwamen zij met graagte op de marktdagen en kermissen. Coevorden was bovendien altijd een arme stad, al woonde er een aantal rijke families. De wisselende samenstelling [garnizoenen van vreemdelingen] van de Coevorder bevolking zal zeker een rol hebben gespeeld. Maar de Coevorder burgerij en de Daler bevolking ontmoetten elkaar op zomerse dagen met genoeg op het tussenliggende Loo met drie herbergen en uitspanningen langs de allereerste geplaveide weg in de hele zuidoosthoek van de provincie.

Ger Kleis (Geesbrug), lid van het PAC en historicus. Het hele verhaal is te lezen op onze site: www.pac-coevorden.nl

PAC: de kernwaarden/onze wortels

Kenmerk van de wortels van een boom is dat die zorgen voor de voeding naar de stam en de takken met hun bladeren. Dit geldt ook voor de kernwaarden van het PAC. Ondanks de veranderende samenstelling van onze vereniging door de jaren heen (inmiddels al zo'n 32 jaar in de politiek van de gemeente Coevorden) zijn de kernwaarden niet aan veranderingen onderhevig geweest.

Nauw bedingen, mor op tied betalen

Het PAC wil **eerlijk** politiek voeren. Dit is één van de belangrijkste kernwaarden. Eerlijk delen en verdelen. Wij willen werken stimuleren. Mensen met een uitkering weer aan werk helpen. Een grote uitdaging, die het PAC aan wil gaan. Eerlijke politiek betekent voor ons ook **duidelijk** zijn. Niet zuch krabben waar 't niet jukt. Niet om de zaak heen draaien. Eerlijk blijven met de handel, maar eruit halen wat er in zit.

Hej knienen, dan hej ok keutels / Niet met dubbel kriet schrieven

Niets staat op zichzelf. Eerlijk en duidelijk zijn gaat voor ons samen met een **rechtvaardige** benadering van beleid. Bij de vaststelling van bijv. de gemeentelijke belastingen, heffingen en contributies moet een rechtvaardige doch eerlijke verdeling leidend zijn. Niet te veel berekenen. Daarom zijn wij bijvoorbeeld vóór de invoering van een gedifferentieerd tarief voor afval. Blijven wij nog even bij het afval, dan vinden wij het eerlijker om het dividend dat wij van AREA ontvangen, als deelnemende gemeente, terug te laten vloeien naar de burgers. Dit hoort niet in de algemene (dekkings)middelen te worden gestort. Dus teruggeven waar de burger recht op heeft.

Een dubbeltien kan raar rollen as e op de kaant stiet

De uitkomst is nog geheel onzeker. Hiermee komen wij op het vlak van **transparantie**. Het PAC zet zich in voor een gezonde financiële en economische aanvaardbare ontwikkeling van de gemeente Coevorden. Dit betekent o.a. dat besluitvorming moet plaatsvinden op financieel transparante wijze. Risico's moeten duidelijk in kaart gebracht worden. Sinds kort heeft de gemeente een nota "Risicomanagement en Weerstandsvormogen". In het kort staat hierin beschreven hoe de diverse beleidsterreinen wat risico's betreft in kaart moeten worden gebracht. Samen met de rapportage "Stresstest 2014-2017" en met de systematiek van Project Wise zijn de projecten (groot en/of complex) duidelijk aan te geven. Met transparantie kom je hiermee op de volgende voor ons belangrijke waarde.

Aj met bakker en schenker ofreken kunt, maj bliede weden dat elk an zien recht komp

Kijkend naar het in kaart brengen van risico's heeft de gemeente veel stappen voorwaarts gemaakt. Het is nu van belang om, zeker in de huidige tijd, eerst een paar keer goed na te denken over het uitgeven van geld dat wij tot onze beschikking hebben. Wij moeten **zuinig** zijn. Zeker als het gaat om geld. Probeer geen schulden te maken. Zuinigheid heeft voor ons ook betrekking op het milieu. Wij moeten verstandig gebruik maken van grondstoffen en water. Een gezond milieu was en is een belangrijke uitgangspunt voor het PAC! Hierover later meer. Zuinigheid heeft tevens betrekking op het gebruik en verbruik van energie. Hier wordt op landelijk niveau aandacht aan besteed. Onlangs is het energieakkoord door de Eerste Kamer vastgesteld. Op lokaal niveau zullen wij invulling moeten geven, bijvoorbeeld door het wijzigen van ons klimaatbeleidsplan. Het begin is er, maar wij zijn er nog niet. Wat het PAC betreft komt er een lokale Energienota, waar alle relevante zaken rond energie, zoals zonne- en windenergie, maar ook energiebesparingen zijn opgenomen.

Een goed begun is 't halve wark, moar die aandere helft, doar komt 't op an

Met de decentralisatie en deregulering van onze rijksoverheid komen er veel zaken op ons af. Voor de komende raadsperiode zal dit grotendeels in het sociale domein plaatsvinden. Het gaat hier om drie decentralisaties, ook wel transities genoemd;

- Transitie (overgang) van de Jeugdzorg
- De overheveling van de AWBZ naar de Wmo
- Participatiewet (o.a. de WSW)

Het PAC wil hier graag vorm aan geven. Bij onze uitgangspunten gaan wij hier wat dieper op in.

Belangrijke waarden voor het PAC, zeker als het om de decentralisatie gaat, zijn:

Respect; ieder in zijn waarde laten, begrip voor elkaars mening

Sociaal; voor elkaar opkomen, er zijn voor elkaar

Zichtbaar; voor iedereen goed bereikbaar en aanspreekbaar

Wederkerigheid; als je iets krijgt wordt van je verwacht dat je ook iets geeft

Die 't döt, mot 't weten

Belangrijke aspect voor het PAC bij deze Drentse uitdrukking is **handhaving**. Wij zijn voor het gebruik van “buurtconciërges”, wijkagenten, stadswachten of welke vorm van toezicht dan ook. Hieronder vallen voor ons ook de BOA's, die wat ons betreft meer bevoegdheden mogen krijgen. De gemeente moet hierbij wel zelf het goede voorbeeld geven en haar handhavingsbeleid effectueren. In onze ogen gebeurt dit nog te weinig. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het wild parkeren in de binnenstad van Coevorden. Maar ook afgegeven vergunningen controleren. Het gaat om handhaving in de breedste zin van het woord. Ieder moet de gevolgen dragen van zijn daden.

Leefbaarheid wordt beter door goede handhaving van regels. Zonder regels kunnen wij in deze samenleving niet functioneren. Om de buurt, wijk, buurtschap, dorp of stad een betere leefomgeving te garanderen moet er gehandhaafd worden. Maar leefbaarheid omvat meer dan dat. Wij vinden dat de regie meer bij de burgers moet liggen, wij moeten zuinig zijn op ons milieu, samen moeten wij zorgen voor een schone leefomgeving. Burgers moeten vat hebben op hun eigen omgeving.

Het PACHuis; 't Hoesie van hol an (Een adres waar men altijd terecht kan)

Het PAC is bereid deel te nemen in de nieuw te vormen coalitie, sluiten geen enkele partij bij voorbaat uit als coalitiepartner en is bereid elke portefeuille op zich te nemen. Het PAC wil zijn **verantwoordelijkheid** nemen.

Het PAC waar Elke burger telt. Door uw inbreng kunnen wij beter te weten komen wat u bezighoudt en wat de moeite waard is in uw omgeving na te streven.

Wij hopen uw vertrouwen te krijgen door voor u de **betrouwbare** partner te zijn.

Ongewoonte trekt blaaren/Groter kuken as dennende hei nog nooit zeen

Dit is voor het eerst dat ik een deel van het verkiezingsprogramma op mij heb genomen en alles wat ik moet leren, gaat niet vanzelf. **Voor de Drentse uitdrukkingen en zegswijzen zeg ik mijn dank aan Janny Kok-Wolbers/Uitgeverij Noordboek voor het mogelijk maken van “Zo wies as 'n petries”**. Het maakt onze programma wat luchtiger en ondanks de grappige karakter er van, hoop ik dat u wel de serieuze waarden / de boodschap van onze partij hebt mogen ervaren.

Kor Roossien (Coevorden), lijsttrekker voor het PAC

“Merkentrouw is vaak hetzelfde als geen zin hebben om elke keer opnieuw te kiezen”.

Wij hopen dat u zich met onze kernwaarden kunt verenigen. Samen met onderstaande uitgangspunten denken wij dat u in staat bent om uw keuze voor de verkiezingen te kunnen maken. Na deze uitgangspunten volgen de wat concretere verkiezingspunten van het PAC.

Onafhankelijk:

Het PAC is een **lokale** onafhankelijke politieke partij in de gemeente Coevorden. Dit betekent dat wij zelfstandig opereren. Wij zijn niet afhankelijk van een landelijke politieke partij, waarvan toch wordt verwacht om in een politiek keurslijf op te treden. Wij kunnen in vrijheid handelen en besturen. Het PAC is een autonome politieke vereniging.

Creatief:

“Creatief denken is nodig om complexe problemen op een andere manier te bekijken”. Dit is een citaat uit een document opgesteld door Lenneke Overmaat van het bedrijf Overmaat Communicatie. Dit vraagt onder andere een andere vorm van bewonersparticipatie. Hetgeen wij bedoelen met “**noaberschap**”. Dit laatste zal nog verderop in onze programma worden besproken. Een onderdeel hierbij is om het creatief potentieel dat in onze gemeente aanwezig is aan te boren. Dit brengt wel met zich mee dat ons eigen politiek bestuur **open**, flexibel en creatief moet zijn. Wij moeten af van de kortetermijnpolitiek. Het PAC wil komen tot duurzame oplossingen van complexe problemen zoals de krimp, vergrijzing en zeker nog de te bespreken decentralisaties.

“Wie leert van z’n mislukkingen zal zeer succesvol worden”. In de huidige **cultuur** van de politiek leeft nog te veel de gedachte over de angst om te falen. Dit staat de creativiteit van ons gemeentebestuur in de weg.

Het PAC vindt dat het nieuwe college meer **vooruit moet denken**. Dit begint bij een creatieve omgeving zonder drempels. Er leiden meer wegen naar Rome.

Duurzaam:

Het PAC wil graag mede leiding geven aan de moeilijke weg die de gemeente duurzaam en sociaal uit de moeilijke financiële situatie moet leiden. Naast een verantwoord, **gezond** en **transparant** financieel beleid willen wij duurzaamheid in de dorpen en kernen van onze gemeente. Het PAC pleit voor een duurzaamheidsprogramma voor de gehele gemeente. Een schone, gezonde, bereikbare en leefbare omgeving. De kwaliteit van leven staat centraal. Vitale buurt, wijk, dorp, kern en stad!

Beperking van afval is nodig. Wij kunnen niet doorgaan met het verspillen van grondstoffen en energie. Dat geldt ook voor het gebruik van water. Het PAC vindt dat verstandig ge- of verbruik van grondstoffen de waardering moet krijgen die het verdient. Bijvoorbeeld via het afvalstoffentarief.

Het PAC is voorstander van het opwekken van duurzame, milieuvriendelijke energie. De energie-installaties moeten op de juiste plaats worden neergezet. Industrie op het industriepark. Daarnaast blijft het PAC pleiten voor een grootschalig project om op bedrijfsgebouwen op het Europark zonne-energie op te wekken.

Voor voetgangers en fietsers moet het aangenaam en veilig zijn om in de dorpen, kernen en stad te verkeren. Het openbaar vervoer moet minimaal op het huidige niveau blijven en liever nog verder uitgebreid worden.

In de gemeente Coevorden zijn mooie cultuurhistorische monumenten en waardevolle landschappen te vinden. Het PAC vindt het belangrijk dat deze bewaard blijven voor de verre toekomst. **Cultureel** erfgoed moet bescherming genieten.

Het is een taak van ons allen om dierenleed te voorkomen. De gemeente heeft hier een voorbeeld functie. Dierenwelzijn moet binnen de gemeente een plaats krijgen.

Zoals u al kunt lezen is duurzaam / duurzaamheid een breed begrip. Voor ons is duurzaamheid een zo milieuvriendelijk mogelijk beleid voeren met oog voor onze natuur, cultuur en historie.

Bijvoorbeeld duurzame inrichting van onze infrastructuur, bio diversiteit bevorderen.

Sociaal/Noaberschap:

Vanaf 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor nieuwe taken op het gebied van werk, zorg en jeugd. Behandeling van alle wetsvoorstellen is nog niet in het parlement afgerond. De rode draad is echter wel bekend: de centrale en provinciale overheden dragen taken over aan de gemeenten maar stellen daarvoor minder middelen beschikbaar. Het PAC zet zich er voor in dat hierdoor kwetsbare burgers niet tussen wal en schip gaan vallen. Deze inzet is er op gericht om burgers, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven bij elkaar te brengen en gezamenlijk (participatie van alle betrokkenen) te bereiken dat de nieuwe taken tot een goed eind gebracht worden. Iedereen heeft daar belang bij. Het is de rol van de gemeente om deze belangen bij elkaar te brengen. Voor het PAC staat daarin het wijk- of gebiedsgericht werken centraal (o.a. via wijkteams) met als doel dat het voorzieningenniveau en dus de leefbaarheid op peil blijft of verbetert. Samengevat zijn voor het PAC de volgende uitgangspunten belangrijk:

- Het nemen van de eigen verantwoordelijkheid van de burger en zijn/haar directe omgeving
- Solidariteit met de burgers die tussen wal en schip (dreigen te) vallen
- Het betrekken van organisaties die bereid zijn hun maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen
- Leefbaarheid in dorpen en kernen
- Beschikbaar stellen van wijkbudgetten (ontwikkelen wijkeconomie)
- Wederkerigheid binnen onze maatschappij. De maatschappij doet iets voor jou, wat doe jij voor de maatschappij?
- Een regie voerende en faciliterende gemeente

Democratisch:

Het PAC hecht veel waarde aan de inbreng van de inwoners van ;

De Kiel, Wezuperbrug, Schoonoord, Kibbelveen, Wezup, 't Haantje, Aalden, Zweeloo, Meppen, Benneveld, Noord Sleen, Diphorn, Sleen, Oosterhesselen, Erm, Gees, Achterste Erm, Holsloot, Geesbrug, Zwinderen, Wachtum, Den Hool, Schimmelarij, Dalen, Dalerveen, Stieltjeskanaal, Dalerpeel, Nieuwe Krim, Steenwijksmoer, Padhuis, Vliegghuis, Weijerswold, Klooster en Coevorden.

De lokale overheid staat ten dienste van de burger. Wij willen dat zo snel mogelijk een "Verordening op het burgerinitiatief" wordt vastgesteld. Zo'n verordening moet het mogelijk maken dat burgers (bijvoorbeeld op basis van 50 kiesgerechtigde inwoners) een voorstel op de agenda van de gemeenteraad kunnen plaatsen. Dit gaat wat ons betreft wat verder dan de huidige mogelijkheden van inspreken. De inwoners van de gemeente Coevorden moeten de mogelijkheid krijgen om af te dwingen dat de gemeenteraad over een bepaald voorstel vergadert.

Het PAC is van mening dat de gemeenteraad weer de bevoegdheid moet krijgen om besluiten rond belangrijke projecten (projectbesluiten) te nemen. Als deze bevoegdheid gedelegeerd blijft aan het college van burgemeester en wethouders, ontstaat het risico dat de gemeenteraad buiten spel komt te staan bij het nemen van belangrijke beslissingen. De rekenkamercommissie van Coevorden heeft een onderzoek gedaan naar strategische projecten waaruit blijkt dat de sturing door de gemeenteraad beter kan. Door eerder bij dit soort besluiten betrokken te worden, kan de gemeenteraad beter kaders stellen, hier later sturing aan geven en de financiële aspecten blijvend controleren.

Een ander specifiek punt is bijvoorbeeld de zwembaden in onze gemeente. Hierom heen werken zo veel vrijwilligers mee dat je ook moet kijken naar wat een investering in sociale zin op gaat leveren. Er wordt veel afbreuk aan de sociale cohesie gedaan en het PAC blijft dan ook van mening dat wij alle zwembaden in de gemeente (Zweeloo, Noord Sleen, Zwinderen en Coevorden) moeten openhouden.

Bewust:

Wij zijn ons terdege bewust van de opgave waar wij de komende bestuursperiode voor staan. Veel komt er op de burgers van de gemeente Coevorden af. Het belangrijkste is, zoals onder de sociale paragraaf aangegeven, de decentralisatie.

Het PAC wil dat de gelden die de gemeente Coevorden hiervoor van het rijk ontvangt, ook daadwerkelijk voor dit doel worden ingezet.

Wij moeten er ons van bewust zijn dat ieder mens talenten heeft, uniek is en dat kinderen de toekomst hebben. Creatief talent kan zich alleen ontplooiën als daar ook ruimte voor is en als het gestimuleerd wordt. Wij verstaan hieronder: De burgers die in staat zijn om buiten bestaande patronen te denken en die de wil hebben om de werkelijkheid om hen heen te veranderen en er een andere betekenis aan te geven.

Tot slot / onze rol (naast de stam onze bast)

In deze paragraaf en tevens het slotwoord willen wij nog even stil staan bij een aantal wat meer overkoepelende aandachtspunten van het PAC;

Communicatie;

“Voortdurend aan het woord zijn is niet per se hetzelfde als goed communiceren”. Communicatie betekent voor ons: **Luisteren**, het **open** met elkaar (be)spreken en **eerlijke** feedback geven. Zo willen wij de communicatie met burgers aangaan.

Levensloopbestendigheid;

“Iedereen zei dat het onmogelijk was, totdat er iemand langs kwam die dat niet wist”

Wij vinden het belangrijk dat mensen zo lang mogelijk in hun eigen omgeving kunnen blijven. Vooral op onderstaande gebieden willen wij ons hiervoor inzetten;

- Woningen
- Onderwijs
- Sport
- Uitgaan
- Zorg

Dit zijn belangrijke zaken om o.a. de krimp in onze gemeente tegen te gaan.

De grootste uitdaging die wij hierin zien is het bundelen van belangen! Onze rol is om dit te doen door ons bewust te zijn van de omgeving waarin wij wonen en vervolgens voor die omgeving verantwoorde beslissingen te nemen.

Wij zijn er voor burgers, instellingen, MKB (Midden en Klein Bedrijf), industrie en alle andere sectoren in het bedrijfsleven.

Hierna volgen puntsgewijs en per thema de verkiezingspunten van het PAC.

Bestuur, informatie en Dienstverlening

1. Voor het PAC is het een vanzelfsprekendheid om eerlijk en rechtvaardig politiek te bedrijven.
2. Het gemeentebestuur moet democratisch en daarom transparant besturen.
3. De gemeente voert een duurzaam beleid. Dat houdt in:
  - a) Verantwoord financieel beleid, ook voor de komende generaties.
  - b) Draagvlak voor het beleid bij de bevolking.
  - c) Milieuvriendelijk.
  - d) Behoud en herstel van monumentale, culturele en landschappelijke waarden.
4. Het gemeentebestuur dient op actieve wijze de openbaarheid van bestuur te bevorderen en de belangstelling en inbreng van de burgers in het bestuur te verbeteren. Daarbij dient het gemeentebestuur te streven naar maximale participatie van de burgers en belanghebbenden op een zo vroeg mogelijk moment bij de totstandkoming van plannen die van invloed zijn op de leef- en werkomgeving van de burgers.

Voorafgaande aan de behandeling van de jaarrekening, bestuursrapportages en begrotingen in de raad moet altijd, op een tijdig bekend gemaakte gelegenheid, voor inwoners en belanghebbenden de mogelijkheid bestaan om in te spreken. De informatie moet in, voor alle burgers, begrijpelijke taal geschreven worden.
5. De inwoners en andere belanghebbenden moeten in een vroeg stadium weten wat de plannen zijn zodat zij daarop kunnen reageren en hun invloed kunnen uitoefenen. Anderzijds moeten ook de inwoners en belanghebbenden zelf, al dan niet via verenigingen of organisaties, gelegenheid hebben om voorstellen voor plannen aan te dragen.
6. De zogenaamde productenbegroting (gedetailleerder dan de programmabegroting) moet ook voor raadsleden, inwoners en belanghebbenden beschikbaar en dus controleerbaar zijn.
7. Bekendmakingen moeten weer breder bij de burger terechtkomen en dus volledige opname in de Krant van Coevorden en Coevorden Huis aan Huis.
8. Geen bestuurlijke schaalvergroting, door samenvoeging met buurgemeenten. Gemeentelijke regelingen alleen als de raad voldoende zeggenschap houdt en het gezamenlijk beleid geen kostenverhoging met zich meebrengt. Een ambtelijke samenwerking tussen gemeenten verder onderzoeken, met als doel een efficiënter apparaat.
9. Het gemeentebestuur moet de Wet openbaarheid van bestuur en de Gemeentewet t.a.v. wat en op welke manier geheim mag worden verklaard, respectievelijk achter gesloten deuren wordt behandeld, goed in acht nemen.

10. De gemeenteraad moet de bevoegdheid tot het instemmen met en het afwijzen van een aanvraag tot het nemen van een projectbesluit als bedoeld in artikel 3.10 Wet ruimtelijke ordening aan zich houden en niet delegeren aan het college van burgemeester en wethouders.
11. Raadsleden moeten open kunnen spreken over zaken die niet volgens de regels van de wet "Openbaarheid van bestuur" en de gemeentewet geheim zijn (verklaard).
12. Er moet een verordening voor burgerinitiatieven komen, zodat groepen burgers (bijv. 50 inwoners van de gemeente) kunnen afdwingen dat een voorstel op de raadsagenda komt.
13. Verdere uitbouw van de informatievoorziening van de gemeente via de gemeentelijke website teneinde de inwoners en belanghebbenden meer mogelijkheden te bieden betrokken te worden en te blijven bij gemeentelijke zaken. Ook internet dient aanvullend en in toenemende mate gebruikt te worden bij dienstverlening door de gemeente.
14. Het gemeentebestuur organiseert ook zelf openbare avonden voor alle bewoners van de binnenstad van Coevorden, dorpen, kernen en wijken om de betrokkenheid en invloed van de bewoner op hun omgeving te vergroten.
15. Beter overleg met gemeentelijke advies- en inspraakorganen en meer aandacht om een goede continuïteit van deze advies- en inspraakorganen te bewerkstelligen.
16. Het PAC is bereid deel te nemen aan een nieuw college. Er liggen geen principiële blokkades naar een van de andere politieke partijen.
Het PAC is bereid voor elke portefeuille verantwoordelijkheid te nemen.
17. Wij willen dat realistisch begroot wordt: zaken die onvermijdelijk zullen of moeten gebeuren moeten worden opgenomen in de begroting.
18. De gemeente dient een integraal veiligheidsbeleid te ontwikkelen waaraan belangrijke ontwikkelingen kunnen worden getoetst. Deze ontwikkelingen betreffen o.a. de risicovolle bedrijvigheid op korte afstand van de woonomgeving en de voortdurende herinrichting van gemeentelijke en regionale veiligheids- en hulpdiensten. Daarnaast dient de gemeente een actueel rampenplan te ontwikkelen en te beoefenen.
19. In een gezonde politiek-bestuurlijke cultuur mogen gemaakte fouten door college of raad worden toegegeven. Collegeleden moeten desgevraagd ook individueel verantwoording afleggen.

Ruimte en Wonen

1. Een toegankelijke gemeente Coevorden voor iedereen:
  - a) toegankelijke informatie
  - b) toegankelijke voet- en fietspaden
  - c) toegankelijke openbare ruimte en openbare gebouwen
2. Er worden parkeerplaatsen in het centrum aangewezen ten behoeve van het kort parkeren. Tevens dient het toezicht hierop te worden aangescherpt.
3. Als voor het parkeren van auto's van bezoekers van de binnenstad de bouw van parkeergarages werkelijk nodig blijkt te zijn, worden locaties voor bovengrondse parkeergarages gezocht en

gerealiseerd aan de buitenste ring van de binnenstad. Geen bouw van ondergrondse parkeergarages. Reguleren van doorstroming door middel van meer blauwe zones voor kort parkeren.

4. Voor het parkeren van fietsen wordt een “fietsparkeerbeleidsnota” (voldoende bewaakte en onbewaakte parkeerplekken; parkeerrekken met de keurmerk “Fietsparkeur”) opgesteld.
5. Om fietsen van en naar de stad, maar ook in dorpen, kernen te stimuleren dienen goede en veilige fietsenstallingen en fietspaden te worden gerealiseerd.
6. De comfortabele en veilige bereikbaarheid van voorzieningen voor voetgangers, fietsers en gebruikers van rolstoelen, rollators en blindenstokken wordt als uitgangspunt van elke ver- of nieuwbouw of elk groot onderhoudsplan van gebouwen en verkeersinfrastructuur opgenomen.
7. Binnen de bebouwde kom in stad en dorpen moeten op de drukke 50 km/uur-wegen voldoende voetgangersoversteekplaatsen (zebra’s) en fietsoversteekplaatsen zijn.
8. De gemeente onderhoudt de fietspaden goed en regelmatig en vergeet de fietsroutes niet bij het strooien.
9. Veiligheid Bentheimerbrug moet ten behoeve van fietsers en voetgangers worden verbeterd. Verbetering van de looproute tussen Woon- en Zorgcentrum “de Voorde” en de binnenstad van Coevorden. Dit geldt ook voor fietsers en voetgangers bij Leeuwerikenbrug in de Monierweg.
10. Meer verkeersveiligheid en een prettiger leefomgeving door verdere uitvoering te geven aan het Mobiliteitsplan. Bij de uitvoering moet de zwaartepunt liggen op ‘Duurzaam Veilig’.
11. Verkeersveilige inrichting van wijken, dorpen, wegen. Structurele middelen voor verkeersveiligheid en fietsbeleid om gebruik te kunnen maken van BDU-subsidies (BDU = Brede Doel Uitkering) voor verkeersveiligheid, fiets- en openbaar vervoer beleid.
12. Aantrekkelijke dorpen en buurtschappen met voldoende voorzieningen op gebied van zorg, onderwijs etc. Dit dient tevens als basis voor een gezond en gevarieerd midden en klein bedrijf.
13. Er dient bij de realisatie van bouwprojecten veel aandacht te zijn voor beeldkwaliteit. Wanneer bouwprojecten in de nabijheid van historische objecten worden gerealiseerd dienen deze aangepast te worden aan de omgeving door historisch verantwoord te ontwerpen en te bouwen.
14. Gemeentelijke regie en initiatief om verpauperde plekken (zoals toegangspoort binnenstad / Bentheimerstraat en ook Sallandsestraat) een nieuwe, aantrekkelijke invulling te geven.
15. Straatmeubilair wordt goed onderhouden en indien nodig tijdig vervangen (snel gemeld=snel hersteld).
16. Terughoudendheid ten aanzien van afbraak van gebouwen en aandacht voor het tegengaan van verpaupering en verkrotting totdat er concreet zicht is op realisatie van beoogde nieuwbouwplannen.
17. Gedegen meerjaren onderhoudsprogramma opstellen voor het gemeentelijk vastgoed zodat verpaupering wordt tegengegaan.
18. Geen verdere uitbreiding van het huidige winkelgebied (naar Holwert en Citadel). Verbetering van kwaliteit huidige winkelgebied geniet de voorkeur.

19. Omwonenden en burgers sneller betrekken bij de ontwikkeling van nieuwe plannen en projecten. Draagvlak en betrokkenheid wordt hiermee gestimuleerd. Communicatie naar burgers omtrent projecten dient door de gemeente te worden verbeterd.
20. Om ongewenste ontwikkelingen tegen te gaan, dient het bestemmingsplan van de voormalige rioolzuivering in Dalen te worden gewijzigd.
21. In de binnenwateren van Coevorden zijn monumentale schepen welkom op daarvoor geschikte en aangewezen plekken (aan de Julianalaan aan de kant van de Oranjewijk en in de haven). Woonschepen horen op deze plaatsen niet thuis.
22. Juiste plaatsing van verkeersborden en controle hierop.

Sport en Cultuur

1. Elk dorp binnen de gemeente beschikt over een adequate faciliteit (algemeen beschikbare ruimte, bijvoorbeeld dorpshuis) om lokale, sociale en/of culturele activiteiten te kunnen uitvoeren.
2. Goede accommodaties voor alle sportverenigingen tegen betaalbare en rechtvaardige tarieven. Behoud van Jeugdsubsidie bij sportverenigingen.
3. Alle huidige zwemvoorzieningen (de drie buitenbaden in Zweeloo, Noord Sleen en Zwinderen en het binnenbad in Coevorden) dienen te worden behouden.
4. Stimulering van naschools zwemonderwijs aan kinderen in de basisschoolleeftijd die om financiële redenen niet hebben leren zwemmen. Hiervoor dient wel een inkomenstoets te worden gehanteerd.
5. Er wordt een sportplatform (bestaande uit vertegenwoordigers van alle sporten in de hele gemeente) ingesteld, dat de gemeente adviseert in haar sportbeleid.
6. Het klein onderhoud van sportvelden wordt zo mogelijk uitbesteed aan de gebruiker. Onderhoud van het binnenbad in Coevorden dient in de zomervakantie plaats te vinden.
7. Aandacht in het accommodatie- en welzijnsbeleid voor ruimtes, waar voor en door jongeren, ouderen en mensen met een beperking activiteiten (ontmoetingsmiddagen en –avonden; jeugdsoos; culturele activiteiten) plaats kunnen vinden.
8. Behoud van de bestaande jongerenvoorziening (soos) in de dorpen. Het plan voor de oprichting van een jeugdsoos in de stad Coevorden serieus te onderzoeken.
9. Actief gemeentelijk beleid dat vrijwilligerswerk waardeert en stimuleert, waardoor vrijwilligers gemotiveerd blijven om zich voor de maatschappij in te zetten. "Sociale" burgerparticipatie stimuleren.
10. Het speeltuinen beleid moet worden herzien. Het moet mogelijk worden dat op verzoek van inwoners ook speeltuintjes op "blokniveau" ingericht en onderhouden worden voor kleine kinderen. Er moeten ook voldoende trapveldjes zijn. Speeltuinen dienen veilig te zijn en goed onderhouden.

Monumenten

1. Actief monumentenbeleid ter bescherming van beeldbepalende historisch waardevolle panden, waaronder boerderijen en schuren met rieten daken. Uitvoering geven aan de Erfgoednota.

Inventarisatie van monumentale panden binnen de gemeente en beleid opstellen hoe hier in de toekomst mee om te gaan zodat behoud gewaarborgd wordt.

2. Goede landschappelijke inpassing van bebouwing in het buitengebied met zowel behoud als bescherming van landschappelijke waardevolle, karakteristieke elementen en panden, open ruimte en brinken in de dorpen.
3. Vroegtijdig specialisten, ook lokale (!), op het gebied van cultuurhistorie, archeologie, architectuur en landschap bij de ruimtelijke planvorming betrekken.
4. Behoud van karakteristieke dorps- en stadsgezichten.
5. De Synagoge in Coevorden krijgt een passende en respectvolle bestemming.

Handhaving

1. De afgesproken regels op het gebied van verkeer, bouw, bestemmingsplannen, milieu, boomkap etc. dienen goed gehandhaafd te worden. Er dienen actieve en systematische acties te zijn voor handhaving van wet- en regelgeving op alle terreinen.
2. Bij de ontwikkeling van het nieuwe stationsgebied dient aandacht te worden geschonken aan het gevoel van veiligheid op het station voor de burgers, ook in de avonduren.
3. Extra alertheid in het handhavingsbeleid ten aanzien van bedrijven die (niet zichtbare en niet ruikbare) radioactieve besmetting kunnen veroorzaken.
4. Actiever optreden tegen parkeren op de stoep, op fietspaden en op openbaar groen.
5. Toezicht op de door de overheid gesubsidieerde instellingen om bv. illegale horeca-activiteiten te voorkomen.

Onderwijs

1. De gemeente dient haar verantwoordelijkheid te blijven nemen voor het basisonderwijs, en dus ook voor de voorwaarden waaronder een stichting het basisonderwijs gestalte geeft. Uitgangspunt hierbij is passend onderwijs voor alle kinderen.
2. Er dient nadrukkelijk vorm te worden gegeven aan lokaal onderwijsbeleid in samenhang en samenwerking met andere diensten zoals welzijnsorganisaties, peuterspeelzalen, jeugdhulpverlening etc. Achterstandsbeleid dient hierbij een hoge prioriteit te krijgen. Verdere ontwikkeling van brede scholen.
3. Elk dorp binnen de gemeente dient te kunnen beschikken over tenminste 1 basisschool.
4. In het basisonderwijs dient milieueducatie aan kinderen te worden gestimuleerd.
5. De financiële situatie van de gemeente mag geen belemmering zijn voor goede huisvesting voor het basisonderwijs.
6. De gemeente dient te zorgen voor een veilige schoolomgeving en veilige fietsroutes naar de scholen.

Sociale voorzieningen

1. Bewoners dienen zolang mogelijk in hun woning te kunnen blijven wonen. Dit betekent dat woningen levensloopbestendig dienen te worden gebouwd, de woningen moeten aangepast kunnen worden aan veranderende situaties van de bewoners (als gevolg van ziektes, beperkingen etc.). Tevens dient dit als uitgangspunt te worden beschouwd bij de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)
2. De gemeente moet bij het aanbesteden van hulp en ondersteuning niet alleen op de laagste prijs, maar vooral ook op de kwaliteit letten.
3. Aandacht voor jongerenhuisvesting.
4. Bij aanbestedingen in de publieke en semipublieke sector wordt rekening gehouden met het maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het werk wordt gegund aan organisaties die o.a. voldoen aan de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en mensen met een beperking in dienst nemen. De gemeente heeft hierbij een voorbeeldfunctie.
5. Goed sociaal beleid voor wie steun nodig heeft (financieel minder draagkrachtigen; slachtoffers van huiselijk geweld enz.)
6. De gemeente voert een actief anti-discriminatiebeleid
7. Aandacht voor het probleem van opvang van dak- en thuislozen.
8. Mensen met een beperking of op grote afstand van de arbeidsmarkt toch zoveel mogelijk betrekken bij die arbeidsmarkt.
9. De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten. Persoonlijke bijdragen op basis van draagkracht. Dit kan zowel een financiële bijdrage betekenen, maar bij uitkeringen mag als tegenprestatie inzetbaarheid verwacht worden voor diverse verenigingen en/of stichtingen.
10. Het van het rijk overgehevelde budget moet als minimum geormerkt blijven in de gemeentelijke begroting om te garanderen dat het ook daadwerkelijk helemaal voor de doelgroep wordt ingezet.
11. Mensen die hulp en ondersteuning nodig hebben moeten zelf de regie kunnen voeren over de hulp en ondersteuning die nodig is om als volwaardig burger te kunnen functioneren.
12. Burgers die recht hebben op maatschappelijke ondersteuning mogen er in financieel opzicht of wat de kwaliteit van leven betreft niet op achteruit gaan.
13. Het blijvend inzetten van medewerkers van de Emco en De Bentheimer bij lokale projecten, van bijvoorbeeld Domesta en Park Management Coevorden.
14. Het gebruik van de methodiek "Social Return On Investment" (SROI) . Dit betekent dat bij projecten niet het financieel rendement voorop staat maar de maatschappelijke meerwaarde van de projecten.

15. Instandhouding van Fonds Maatschappelijke Ondersteuning

Natuur en Milieu

1. Het PAC is voorstander van het voeren van actief beleid door de gemeente voor energiebesparing en het winnen van hernieuwbare energie zoals zonne-, windenergie en energie uit biomassa (bestaande uit restafval). Bij voorkeur via vergistinginstallaties op industrieterreinen. Het stimuleren van bedrijven en burgers voor duurzame energie door middel van communicatie via media en de gemeentelijke website. Omslag naar duurzame energie.
2. De gemeente initieert een project dat ertoe moet leiden dat op het voormalige NAVO depot en andere hallen op het Europark grootschalig zonne-energie wordt gewonnen.
3. De gemeente stelt daken van openbare gebouwen beschikbaar voor het winnen van zonne-energie voor haar inwoners en particuliere initiatieven die daar zelf niet de mogelijkheden toe hebben.
4. Aandacht voor duurzaam bouwen, waaronder ook plaatsing van zonnepanelen op daken van woningen, kantoren en andere bedrijfsgebouwen; de gemeente moet hierbij zelf het goede voorbeeld geven. Indien mogelijk dient dit te worden opgenomen in het bestek van nieuw te realiseren woning/utiliteitsbouw.
5. Beperking van afval (ook door tarievenbeleid), grondstoffen - en energieverspilling.
6. Daar waar nodig en zinvol, plekken aanwijzen voor vuilcontainers, plastic, glas en bladafval in de herfst om deze voor lediging aan te bieden.
7. Bevordering van lopen en fietsen en openbaar vervoer als meest milieuvriendelijke vervoerswijzen.
8. Het plaatsen van windturbines dient plaats te vinden in een industriële omgeving, zoals bijvoorbeeld het Europark. Plaatsing in kleinschalige agrarische omgeving is geen optie.
9. Bij plaatsing van windturbines in de omgeving van bebouwing / woningen dient tenminste een afstand tot deze bebouwing/woningen van ca 1 – 1,5 km te worden aangehouden.
10. De gemeente Coevorden staat geen schaliegasboringen toe en werkt ook niet mee aan initiatieven daartoe.
11. Energiebesparing en tegengaan van lichtvervuiling door beperking van straatverlichting, verlichting bedrijfsgebouwen en licht- reclames. Waar mogelijk led verlichting toepassen.
12. Om lichtvervuiling en overlast op het platteland tegen te gaan, wordt bij nieuwe ligboxenstallen de verlichting door middel van vergunningverlening aan regels gebonden.
13. Ook in de stad verdienen bomen bescherming en behoort in de hele gemeente een actief bomenbeleid te worden gevoerd.
14. De gemeente zorgt voor behoud, herstel en ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden (onder andere houtwallen). Ecologisch groenbeheer en goede bedrijfsinterne milieuzorg bij de gemeente zelf.
15. De bermen worden op natuurlijke wijze onderhouden (één á twee keer maaien per jaar en het maaisel afvoeren) Hierdoor ontstaat een vegetatie waarin allerlei insecten, waaronder vlinders en bijen kunnen leven en de bermen kunnen bijdragen aan de biodiversiteit

16. De gemeente voert een actief dierenwelzijn beleid, onder andere door geen medewerking te verlenen aan grootschalige en/of industriële (pluim)vee bedrijven.

Economie

1. Verdere ontwikkeling van de drie economische hoofdpijlers: industrie, handel & dienstverlening, toerisme & recreatie.
2. Krachten van stad en platteland bundelen in een goed toerismebeleid!
3. Actieve, professionele contacten met de werkgevers (MKB, industrie etc.) in onze gemeente en professionele acquisitie van nieuwe bedrijven.
4. Vasthouden aan de in het *Masterplan Europark* genoemde 'bedrijfstukken' en aan de passage in het *Masterplan Europark* over 'emissies' zoals de industriesoorten: voedselproductie, elektronikabedrijven en transportbedrijven met op- en overslagfaciliteiten. Uiteraard is ook vestiging van andere bedrijven denkbaar, maar in dat geval zouden die (voor zover van invloed) volgend moeten zijn aan het beschreven speerpunt bedrijven.
5. De burgemeester en de wethouders die zitting hebben in de Afdelingsraad en de aandeelhoudersvergadering van het bedrijf Europark GmbH moeten aan de raad en de inwoners van Coevorden verantwoording afleggen voor hun beleid en stemgedrag alsof het een bedrijf van de gemeente zou zijn.
6. Ruimte op bestaande bedrijventerreinen optimaal benutten, ook voor de vestiging van nieuwe bedrijven. Investeren in het herontwikkelen en opknappen (revitaliseren) van oude bedrijventerreinen. Voor nieuwe bedrijven locaties goed af te stemmen met omliggende gemeenten.
7. Extra aandacht voor de vestiging van mens-, milieu- en diervriendelijke bedrijven.
8. Bedrijventerreinen alleen bij de grotere kernen en dan alleen in beperkte mate voor bedrijven met een plaatselijke functie en zonder woningen.
9. De toeristisch-recreatieve en de agrarische sector als belangrijkste economische pijlers van de buitengebieden.
10. Biologische agrarische bedrijven zijn kleinschalig, bevorderen de biodiversiteit en leveren hoogwaardige streekproducten en passen goed in het landschap; waar mogelijk dus biologisch - agrarische bedrijven bevorderen.
11. Schaalvergroting in de melkveehouderij gaat niet samen met ruimtelijke kwaliteit. Een goede ruimtelijke inpassing en erf inrichting is voor deze zeer grote bedrijven vereist en komt tot stand in goed overleg met landschapsarchitect, architect, ondernemer en gemeente.
12. Ondersteuning van WereldWinkels en aandacht voor Fair Trade producten (zoals Max Havelaar koffie) in het gemeentelijk inkoopbeleid.
13. Een tarievenstelsel riolheffing waarbij de eigenaar die minder verhard oppervlak aangesloten heeft op het riool een lagere riolheffing betaalt.
14. Een efficiënte en effectieve verbinding tussen het gemeentelijk bedrijvenloket met het Ondernemershuis van Midden- en Kleinbedrijf Zuid-Oost Drenthe.

15. Winkelbeleid voor de gehele gemeente Coevorden met daarin verwerkt de gevolgen van bijvoorbeeld krimp, vergrijzing.

Financieel

1. De wereldwijde crisis en de door de gemeente zelf veroorzaakte financiële tekort moet democratisch worden aangepakt. De begroting moet weer op een juiste wijze in evenwicht worden gebracht met als uitgangspunten duurzaam en sociaal.
2. De begroting kan zonder te blijven bezuinigen op de ambtelijke organisatie niet in evenwicht worden gebracht. We moeten de totale kosten verlagen eventueel door samenwerking op ambtelijk niveau.
3. De gemeente zal meer moeten doen aan risicobeheersing en risicobeperking door aan alle beleidsvoorstellen een risicoparaagraaf toe te voegen.
4. Winsten (zoals dividend van AREA) op kostendekkende diensten mogen niet bij de algemene middelen ondergebracht worden, maar dienen verrekend te worden in de tarieven.
5. Voor gemeentelijke eigendommen en groot materieel moet planmatig een meerjarig onderhouds- en vervangingsprogramma komen.
6. De ligging van Coevorden t.o.v. de ons omringende landen dient beter te worden benut voor het aantrekken van Europese subsidies.

Heeft u nog vragen naar aanleiding van ons verkiezingsprogramma? Of wilt u meer informatie? Neem dan contact op met:

Bestuur PAC

p/a Watersnip 18

7742 PZ Coevorden

Telefoonnummer: 0524-525162

E-mail: bestuur@pac-coevorden.nl

Website: www.pac-coevorden.nl

Kandidatenlijst PAC

1.	Kor Roossien	Coevorden
2.	Irene Driehuis	Weijerswold
3.	Herman Scholte	Coevorden
4.	Jan Schatens	Coevorden
5.	Ed Lafort	Coevorden
6.	Jerry Stoker	Coevorden
7.	Fimmy van der Ploeg-van Slooten	Coevorden
8.	Kina Mekkes-de Jonge	Dalen
9.	Ben Kuiper	Coevorden
10.	Popko Hooiveld	Oosterhesselen
11.	Marie Vloon-Hilbink	Coevorden
12.	Nico Schenk	Dalen
13.	Cisca Stoffels	Coevorden
14.	Carla Geurts	Coevorden
15.	Harry Mekkes	Dalen
16.	Mirjam Bosman	Dalen
17.	Ger Kleis	Geesbrug